

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Valviran lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 - direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 57/2024 vp)

Johtava asiantuntija (oikeudellinen) Arttu Malava

Liikenne- ja viestintävaliokunnan kuuleminen 5.9.2024

Valviran tehtävät

Valvira ohjaa ja valvoo:

- valtakunnallisesti julkisten ja yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden laatua, turvallisuutta ja jatkuvuutta
- palveluissa käytettävien tietojärjestelmien ja tietoverkkojen häiriötöntä käyttöä ja vaatimuksenmukaisuutta.
- Valvira on toiminut EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin (ns. NIS 1 -direktiivi) mukaisena valvontaviranomaisena terveydenhuollon sektorilla.
- Valviran nykyiset ja tulevat tehtävät on tarkoitus siirtää 1.1.2026 toimintansa aloittavalle uudelle lupa- ja valvontavirastolle (LVV).
- NIS 2 -direktiivi laajentaa NIS 1 -direktiivin mukaista terveyssektorin valvontaa ja tuo merkittävästi uusia viranomaistehtäviä ja valvottavia toimintoja Valviralle.
- Valvira kannattaa ehdotettua kyberturvallisuuslakia kokonaisuudessa ja pitää sen säätämistä erittäin tärkeänä.

Kyberturvallisuuslain vaikutukset terveydenhuollon alalla

- Terveydenhuollon toiminta on hyvin laajaa ja palveluverkoston kehitys painottuu voimakkaasti digitalisaatioon.
- Palvelunjärjestäjien ja -tuottajien tietojärjestelmissä ja tietoverkoissa liikkuu valtava määrä erityissuojattavia ja salassa pidettäviä henkilötietoja.
- Suurimmat ja merkittävimmät terveydenhuollon keskeiset toimijat tulisivat olemaan terveystalveluiden järjestämisvastuussa olevat 21 hyvinvointialuetta, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä.
 - Lisäksi keskeisiin toimijoihin lukeutuisi muun muassa Puolustusvoimien terveydenhuolto
- Valvonnan piiriin tulevia yksityisiä terveydenhuollon keskeisiä toimijoita, joilla on vähintään 50 työntekijää, arvioidaan olevan tällä hetkellä noin 150 kpl.

Uudet valvontatehtävät ja niiden toimeenpano

- Valvira ennakoi kyberturvallisuusvalvonnan tarpeen ja poikkeamailmoitusten määrän kasvavan merkittävästi tulevina vuosina.
- Työmäärän kannalta merkittävin muutos on keskeisiin toimijoihin kohdistuva uusi ennakkovalvontavelvoite.
 - Valviralla tulisi olla jatkossa valmius vähintään kymmeneen vuosittaiseen fyysisiin, keskeisen toimijan tiloissa tapahtuviin tarkastuksiin.
- Ehdotetut NIS 2 -valvontatehtävät edellyttävät hyvin spesifiä kyberturvallisuuden osaamista, jota Valviralla ei tällä hetkellä ole.
- Tehtävät tulevat vaatimaan asiantuntijoiden jatkuvaa kouluttautumista ja kyberturvallisuusalan seuraamista.

Lisäresurssitarpeet ja niiden toteutuminen

- Nykyiseen NIS 1 -valvontaan Valvirassa ei ole osoitettu erillistä henkilöresurssia, vaan valvontatyöhön on käytetty muun sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan henkilöstöresursseja.
- Valviran NIS 2 -lisäresurssitarpeeksi on ehdotettu 3 htv ja toimijaluettelon vaatimia tietojärjestelmäinvestointeja varten 150 000 euroa sekä jatkuvaksi vuosittaiseksi määrärahaksi 60 000 euroa vuodesta 2025 alkaen.
- Valvira pitää erittäin tärkeänä, että NIS 2 -direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa varmistetaan ehdotukseen kirjattujen lisäresurssien toteutuminen käytännössä.
- Mikäli Valvira ei saisi NIS 2 -tehtävien hoitamiseen ehdotettuja lisäresursseja, tarkoittaisi se muun muassa kyberturvallisuuslain mukaisen valvonnan ja ennakkotarkastusten merkittävää priorisointia ja poikkeamailmoitusten pidentyviä käsittelyaikoja.

Toimeenpanon aikataulu

- Kyberturvallisuuslain voimaantuloksi ehdotetaan 18.10.2024.
 - Lakiehdotuksen 41 §:ssä tarkoitetun toimijaluetteloon ilmoittautuminen olisi kuitenkin tehtävä viimeistään 31.12.2024.
- Lain toimeenpanon aikataulu on tiukka ja se on Valviran näkemyksen mukaan liian lyhyt toimijoiden riittävään ja vaikuttavaan informointiin lain vaatimuksista.
 - Hyvinvointialueilla ja yksityisillä palveluntuottajilla on edelleen kesken vuonna 2023 toteutettu sote-järjestämisen uudistus ja vuonna 2024 toteutettu palveluiden valvontaa koskeva kokonaisuudistus.

Valvira ehdottaa:

- Siirtymäaika toimijaluetteloon ilmoittamiselle pidennettäisiin kevääseen 2025 saakka.
- Kyberturvallisuuslain 8 §:n mukaisen kyberturvallisuutta koskevan riskienhallinnan toimintamallin laatimiselle annettaisiin siirtymäaikaa vuoden 2024 loppuun saakka mikäli mahdollista.

Valviran lausunnon pykäläkohtaisia huomioita

- Ehdotus johdon vastuusta osaksi riskienhallinnan toimintamallia (8 ja 10 §).
- Ehdotus poikkeamailmoitusten keskitetystä vastaanottamisesta ja koordinoinnista (11 ja 17 §)
- Ehdotus toimijan Ilmoitusvelvollisuuden ulottamisesta tämän koko alihankintaketjuun (11 §)
- Ehdotus muun kuin toimijan tekemän poikkeamailmoituksen vastaanottamisesta ja käsittelystä (16 §)
- Ehdotus valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuden laajentamisesta (28 §)
- Ehdotus toimijan selvityksenantovelvollisuudesta ja seuraamusmaksun soveltamisalan laajentamisesta (28 ja 35 §)

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

arttu.malava@valvira.fi

valvira.fi

[@ValviraViestii](#)

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat